

PR. 16.

immerito suspicaretur, dissimularet) vnamque eius partem, quæ seorsim ab aliis non intelligitur, sibi sumeret impugnandam: sed iam, Deo sic volente, non impune fecerit, quod ita fecerit; quia rem totam, vt se habet, aserui, quantum nunc opus est.

21

h Et non
ideis ille in-
tentu obte-
neret.
i Estque in
hoc credu-
litat.

Alterum, *h* quod hic dico, est, nihilei prodesse quod sic fecit; quia (vt ex dictis num. 12 intelligitur) etsi forte ego prædictum species explicandi modum, qui vere meus est, nescirem, aut non valerem tutum ab eius obiectionibus præstare: non ideo tamen ille obtineret id quod optat; scilicet veram esse eam, quam proposuit de speciebus tanquam formis ex subiecto &c. sententiam. Et addo, *i* quod cum ex sola eiusdem sententiæ persuasa veritate factum sit, vt aliarum ab eo institueretur impugnatio, & simul rationum, quibus illæ fulciuntur vel obiectionum solutio: hinc est, vt non minus in impugnatione, siue solutione persuasio regnet eadem, vigetque perinde credulitas; præsertim si quis expugnatis, ac non tantum impugnatis duabus, vel tribus quas nouit sententiis contrariis, putet suâ eo ipso firmiter stabilitam: quamvis *l* enim sententias alienas, etiam vere expugnasse, non sit suam statuisse, nisi negatiue, vt dicitur; non autem vltatenus positue: non tamen est eam absolute statuisse, etiam intra gradum, qui est negatiue statuendi: quatenus ad ita statuendum absolute; necesse est omnes omnino expugnasse, quæ sunt oppositæ, nulla prætermissa; non autem duas vel tres, quæ solum occurrunt notitiæ, omisiss illis quæ sunt ignotæ. Potest namque, iuxta dicta num. 12, contingere vt neque mea sit vera, neque tua; nec vlla ex iis posititiis quæ nobis notæ sunt: quia contingere potest, vt non omnes nobis notæ sint; quatenus modi posititiue faciendi rem eandem, sunt multi possibiles, qui non omnes nobis noti sunt, & quandoque nulli: non ergo sibi blandiatur hic autor ex duobus, vel tribus alienis posititiis dicendi modis refutatis (si forte refutasset) quasi existimans eo ipso suum similiter posititiuum esse probatum; non enim in hoc, amplius esse potest, quam vel opinio mera fallax, vel insuper credulitas.

22

m Refert
sed parum
apte modū
quo ego ac-
tū sensatio-
nis, & in-
tellectū. &
volis, ex-
plico.
n Nec ideo
probarer
suum intē-
tum; & est
credulitat.

Sectione 7, in qua ex titulo *Refelluntur varij modi constituendi intellectionem creatam ab intellectu indistinctam*, instituitur partim contra alios innominatos, tribus vltimis numeris; hoc est, à num. 19: & partim *m* ac præcipue contra me à num. 21. Nam exinde vsque ad num. 8 inclusiue, refert modum, quo ego actum sensationis, ac deinde intellectionis, atque etiam volitionis explico: sed, pace dixerim, refert parum apte, sic præsertim adhibens de suo terminos quandoque, vt relinquat meos accommodatiores; hoc ipsum tamen sufficit monuisse, quia nimis longum foret omnia persequi: nunc enim dicam solum duo.

Primum est, *n* vt in aliis egi; recolendum scilicet id quod n. tum 21, tum 12 insinuaui; non ideo fore, vt censendus sit hic autor suam de vitalium istiusmodi actuum productione ex nihilo simulque ex subiecto &c. quamvis meum, quo illos ego se habere explico, refutasse concederetur: & casu quo ille aliter putet; iterum dico, hoc totum est credulitas.

Alterum est multum abesse, vt censendus sit modum illum refutasse: nam primum, quod obicit num. 9 sic implexum, vt non satis ego intelligam an ipse intellexerit id quod in me vult impugnare: *o* vnde vt rei confusæ afferatur ordo, simulque lux aliqua; recolo breuiter sensationem quidem corpoream constitui à me in aliquo interioris organi secundum partem spirituosiore sumpti, motu expressiuo impressi ab obiecto propria mediante eius actione sensibili, quæ (propriissime omnium) obtinet locum speciei eius propria impressæ. Intellectionem vero spiritalem concipi à me (& puto, à quouis alio) per species tantum alienas, defecto scilicet propriarum; quarum ne aduersario quidem existimo suppetere copiam: videlicet concipi ad instar eius motus qui est sensatio, vt dixi; non sane vt velim intellectionem esse motum localem (videlicet cum loci mutatione reali ex parte intellectus) sed solum vt velim eam esse motum, & ita vocari; imo (quod amplius est) ita non immerito vocari, videre potuit aduersarius in Philos. sacra tum cap. 13 à num. 5; tum cap. 20 pr. 11 à n. 22; & videre nunc insuper poterit c. 31 pr. 9 à n. 23.

23

p 2 Quoad
intellectio-
ne, & quia
sic eam esse
motum vir-
tualem, &
analogicum
&c.

Quia ergo *p* vt modo dixi, actus intelligendi est motus, & non tamen est localis motus; existimaui, nec immerito, posse eum vocari motum *analogicum*; hoc est, habentem analogiam seu similitudinem quandam cum vero motu locali; & vt exponerem in quo sita esset hæc analogia, vocaui *virtualem*; & expresse rationem dedi cur vocarem virtuales: nempe quia quamvis non sit localis formaliter, seu cum reali mutatione loci; intellectui tamen (hoc est animæ ipsi, quæ secundum rem non distinguo ab intellectu) præstat (videlicet præstat in sensu causæ formalis; hoc est, præcisè prout denominans mouentem) idem quod motus sensationis præstat respectu organi interni se mouentis. Ac demum, vt exponerem, qui fieri possit, vt id præster; *q* exemplum adhibui (quod putavi & ex re satis nota esse, & satis de se ad ita accommodatum) Angeli trāsferentis librū ab vno angulo aulae (quam ex hypothesi totam occupet sphaerā suæ præsentia) in alium angulum: ipsum namque *transferrī* in passiuo dicit motum localem libri translati; & *transferrē* actiue dicit actionem Angeli, æquiualentem, vt patet, actioni illi, qua homo v. g. librum eundem transferret: sic tamen dico *æquiualem*, vt assignem discrimen;

q Et quoad
exemplum
de Angelo
transfere-
ntis &c.